

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت پژوهش و برنامه ریزی
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شغل و آموزش

سازنده جیگ و فیکسچر

گروه شغلی مکانیک

شماره ملی شناسایی شغل

۸-۳۲/۳۲/۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۸-۳۳/۳۲/۱/۱

شروع اعتبار : ۸۹/۲/۱

پایان اعتبار : ۹۴/۲/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته مکانیک :

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش :
اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان زنجان

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی، خیابان خوش شمالی، نیش نصرت، ساختمان شماره ۲، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، شماره ۲۵۹

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن ۶۶۵۶۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	حمید افشاری	لیسانس	ساخت و تولید	۷
۲	مرتضی کلاتری	لیسانس	ساخت و تولید	۵
۳	محمد صادق جعفری	لیسانس	تکنولوژی جوشکاری	۱۴
۴	علی اصغر امینی	لیسانس	نقشه کشی صنعتی	۱۲
۵				
۶				
۷				
۸				
۹				
۱۰				
۱۱				
۱۲				
۱۳				
۱۴				
۱۵				

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود .

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل : سازنده جیگ و فیکسچر

شرح شغل ۱

سازنده جیگ و فیکسچر از مجموعه شاغل رشته مکانیک می باشد که وظایف ساخت اجزای قطعات و ساخت بدنه اسکلت و مونتاژ و سوار کردن قطعات متعلقه جیگ ها و فیکسچرها با رعایت نکات و اصول ایمنی و بهداشت کار برآید و با مشاغل دیگر نظیر طراحی جیک و فیکسچر در ارتباط باشد.

ویژگی های کارآموز ورودی

حداقل میزان تحصیلات : دیپلم فنی

حداقل توانایی جسمی : سلامت کامل جسمی و ذهنی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : تراشکار درجه ۲ (با کد استاندارد ۳-۲۲/۲۴-۸) و فرزکار درجه ۲ (با کد استاندارد ۳-۲۲/۳۴-۸)

طول دوره آموزش

طول دوره آموزش : ۴۰۰ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۱۰۰ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۳۰۰ ساعت

- کارورزی : - ساعت

- زمان پروژه : - ساعت

شیوه ارزشیابی

آزمون تیوری : ۲۵٪

آزمون عملی : ۶۵٪

اخلاق حرفه ای : ۱۰٪

صلاحیت های حرفه ای مربیان

حداقل مدرک کارشناسی ساخت و تولید - ماشین ابزار (با سابقه کار بیش از ۵ سال)

استاندارد شغل^۲

– شایستگی های^۳ شغلی

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی آماده ساختن قطعات جیگ ها و فیکسچرها
۲	توانایی ساخت بدنه و اجزاء اصلی جیگ و فیکسچر
۳	توانایی دسته بندی جیگ و فیکسچرها
۴	توانایی ساخت فیکسچرهای نگهدارنده قطعات بطور قرینه
۵	توانایی ساخت قطعات و اجزا محکم کننده (گیره گوه ای-گیره خارج از مرکز یا بادامکی -گیره پیچی -گیره های فنری -گیره های برقی یا بادی -گیره های هیدرولیکی)
۶	توانایی ساخت قطعات کمکی - قفل کننده - تقسیم کننده ها - ضامن ها
۷	توانایی مونتاژ جیگ ها و فیکسچرها

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	نظری	عملی	جمع	توانایی آماده ساختن قطعات جیگ ها و فیگسچرها
	۱۰	۵۰	۶۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- کولیس - میکرومتر - خط کش - سنبه نشان ۶۰ درجه - گونیا ۹۰ درجه - تراز - مدل جیک و فیگسچر - ساعت اندیکاتور - دستگاه تراش - دستگاه سنگ - دستگاه رادیال - شابلون پیچ و مهره - تیغچه انگشتی - برقو - خزینه - دستگاه سخت‌سنجی - راکول - کوره عملیات حرارتی - کارگاه ریخته گری - کارگاه آهنگری				دانش : - مفهوم جیگ و فیگسچر - قطعات اولیه برای ساختن جیگ و فیگسچر - جنس بدنه ها و ستون ها - جیگ و فیگسچرها از نظر سختی سنجی راکول - تفاوت جیک با فیگسچر - عملیات ساخت بدنه (صفحه ای - جعبه ای)
				مهارت : - ساخت قطعات اولیه و اجزای مختلف جیگ ها و فیگسچرها به روش ریختگی و آهنگری - محاسبه تنش یا فشارهای داخلی قطعات ریخته گری شده
				نگرش : رعایت صرفه اقتصادی در انتخاب جنس و ابعاد.
				ایمنی : استفاده از لباس و کفش و عینک و دستکش ایمنی
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ساخت بدنه و اجزاء اصلی جیگ و فیگسچرها
	جمع	عملی	نظری	
	۵۸	۴۵	۱۳	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- وسایل کمک آموزشی - خط کش پایه دار - کولیس ۰/۰۲+ - تراز صنعتی - شابلون - گونیای ۹۰ درجه - گونیای مویی - خط کش فلزی - دستگاه تراش - برقوی ثابت - دستگاه جوشکاری - انواع دنده تراش - مرغک متحرک - اچار - فنر			دانش : - روشهای ساخت بدنه و اجزاء اصلی جیگ و فیگسچر (ریخته گری و مدل سازی اهنگری و ماشین کاری) - مفهوم موضع دهی و موقعیت دهنده ها - انواع موضع دهنده و موقعیت دهنده ها - تفاوت موضع دهنده و موقعیت دهنده ها	
			مهارت : - آماده سازی سطح قطعه کار - پیاده سازی نقشه کار روی قطعه کار - ساخت بدنه و اجزاء جیگ و فیگسچر (ریخته گری، مدل سازی، ماشین کاری) - تحلیل موضع دهنده موقعیت دهنده ها	
			نگرش : - دقت کافی در ساخت بدنه به روش ریخته گری و اهنگری و مدل سازی و ماشین کاری با در نظر گرفتن جنبه اقتصادی	
			ایمنی : استفاده از لباس کار کفش ایمنی عینک دستکش ایمنی	
			توجهات زیست محیطی : استفاده از تهویه مناسب هنگام ریخته گری	

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	جمع	عملی	نظری	
	۴۳	۳۵	۸	
				توانایی دسته بندی جیک و فیگسچرها
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
وسایل کمک آموزشی –خط کش پایه دار –کولیس ۰/۰۲ –تراز صنعتی –شابلون			دانش : – دسته بندی از نظر مختصات و کاربردشان – دسته بندی از نظر مکانیزم و ساختمان – تقسیم بندی جیک و فیگسچرها از نظر نوع ماشینها	
–گونیای ۹۰درجه –گونیای مویی –خط کش فلزی		۲ ۴ ۲	مهارت : – تهیه جدول دسته بندی جیک و فیگسچرها با توجه به شرایط کاری – ساخت جیک ها و فیگسچرهای عمومی قابل تنظیم مجدد و مخصوص	
–دستگاه تراش –برقوی ثابت –دستگاه جوشکاری		۵ ۳۰	نگرش : رعایت اصول دسته بندی با در نظر گرفتن جنبه اقتصادی	
–انواع دنده تراش –مرغک متحرک			ایمنی – استفاده از لباس کار و عینک و دستکش ایمنی	
–آچار –فهر			توجهات زیست محیطی :	

استاندارد آموزش

– برکگی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ساخت فیگسچرهای نگه دارنده قطعات بطور قرینه
	جمع	عملی	نظری	
	۶۰	۵۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
وسایل کمک آموزشی – خط کش پایه دار – کولیس ۰/۰۲ – تراز صنعتی – شابلون – گونیای ۹۰ درجه – گونیای مویی – خط کش فلزی – دستگاه تراش			۵ ۵	دانش : – فیگسچرهای نگه دارنده – فیگسچرهای قرینه در صنعت
– برقوی ثابت – دستگاه جوشکاری – انواع دنده تراش – مرغک متحرک – اچار – فنر		۳۰ ۲۰		مهارت : – ساخت اجزای فیگسچرهای قرینه – ساخت قطعه جناغی ثابت و متحرک
	نگرش : – دقت کافی در ساختن قطعات و در نظر گرفتن جنبه اقتصادی			
	ایمنی : استفاده از لباس کار کفش ایمنی عینک دستکش ایمنی			
	توجهات زیست محیطی :			

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ساخت قطعات و اجزاء محکم کننده (گیره ها)
	جمع	عملی	نظری	
	۶۰	۴۰	۲۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : - وسایل محکم کننده ها - اجزای محکم کننده ها - انواع گیره ها (گیره گوه ای-گیره خارج از مرکز-گیره بادامکی-گیره پیچی-گیره فنری-گیره برقی یابادی-گیره هیدرولیکی)		۵ ۵ ۱۰		وسایل کمک آموزشی -خط کش پایه دار -کولیس ۰/۰۲ -تراز صنعتی -شابلون -گونیا ۹۰ درجه -گونیا مویی
مهارت : ساخت قطعات و اجزای محکم کننده ها (گوه ها- لنگ ها-هرم ها - پیچ ها وغیره) طبق نقشه کار		۴۰		-خط کش فلزی -دستگاه تراش -برقوی ثابت -دستگاه جوشکاری
نگرش : دقت کافی درانتخاب محکم کننده از نظر کاربردشان و بوش راهنماها				-انواع دنده تراش -مرغک متحرک -اچار -فنر
ایمنی : استفاده از دستکش-عینک ایمنی				
توجهات زیست محیطی : استفاده از نور و تهویه مناسب				

استاندارد آموزش

– برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی ساخت قطعات کمکی و قفل کننده و تقسیم کننده جیک و فیگسچرها
	نظری	عملی	جمع	
	۱۵	۴۰	۵۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : - مکانیزم قفل کننده - مکانیزم های تقسیم کننده - انواع ضامن ها			۵ ۵ ۵	وسایل کمک آموزشی -خط کش پایه دار -کولیس ۰/۰۲ -تراز صنعتی -شابلون -گونیا ۹۰ درجه
مهارت : - ساخت قطعات کمکی جیک و فیگسچرها طراحی شده طبق دستور مربوطه			۴۰	-گونیا مویی -خط کش فلزی -دستگاه تراش -برقوی ثابت
نگرش : دقت کافی در ساخت قطعات کمکی با رعایت دقت و تolerانس لازم				-دستگاه جوشکاری -انواع دنده تراش -مرغک متحرک -اچار -فنر
ایمنی : استفاده از لباس کار کفش ایمنی عینک دستکش ایمنی توجهات زیست محیطی :				

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	نظری	عملی	جمع	توانایی مونتاژ جیک و فیگسچرها
	۱۵	۵۰	۶۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
دانش : - وظیفه مونتاژ کار - اصول مونتاژ کاری - مفهوم مونتاژ کاری - عملیات مونتاژ کاری	۲ ۲ ۳ ۸			وسایل کمک آموزشی -خط کش پایه دار -کولیس ۰/۰۲+ -تراز صنعتی -شابلون -گونبای ۹۰ درجه -گونبای مویی
مهارت : - مونتاژ نهائی قطعات ساخته شده براساس طرح مبنا و نقشه کار	۵۰			-خط کش فلزی -دستگاه تراش
نگرش : -دقت کافی در مونتاژ کاری جیک و فیگسچرها با گرفتن جنبه اقتصادی				-برقوی ثابت -دستگاه جوشکاری -انواع دنده تراش -مرغک متحرک
ایمنی : استفاده از لباس کار کفش ایمنی عینک دستکش ایمنیو ابزارآلات و تجهیزات سالم				-اچار -فنر
توجهات زیست محیطی :				

– برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
1	دستگاه تراش	5	
2	دستگاه فرز	5	
3	دستگاه جوش	1	
4	دریل رادیال	5	
5	دستگاه برش	5	
6	میکرومتر خارجی 0,01mm	5	
7	میکرومتر داخلی 0,01mm	5	
8	وسایل کنترل ثابت	5	
9	کولیس پایه دار	5	
10	کولیس معمولی 0,02mm	5	
11	ساعت اندیکاتور 0,01mm	5	
12	تراز صنعتی	5	
13	گونیا ی مویی	5	
14	گونیا ی 90 درجه	5	
15	هلدر الماسه	15	
16	تیغچه انگشتی فرز	15	
17	سنگ محک دانه ریز و درشت	15	
18	برقو ثابت	15	
19	خزینه 60 و 90 درجه	15	
20	مته با سایز های مختلف	15	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت 15 نفر در نظر گرفته شود .

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود .

– استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۴۱	ست آچار آلن	۵	
۴۲	ست آچار آلن ستاره ای	۵	
۴۳	پیچ گوشتی دو سو و چهار سو	۵	
۴۴	رنده بهلر در ابعاد مختلف	۱۵	
۴۵	رنده داخل تراش	۱۵	
۴۶	هلدر شیار تراش همراه با تیغچه	۱۵	
۴۷	رنده آج زنی همراه با قرقره	۱۵	
۴۸	مته مرغک	۱۵	
۴۹	سه نظام مرغک	۵	
۵۰	روغن Z10	۱۵ لیتر	
۵۱	روغن Z40	۱۰۰ لیتر	
۵۲	فیلتر روغن دستگاه تراش	۵	
۵۳	مرغک متحرک	۵	
۵۴	مرغک ثابت و دنباله	۵	
۵۵	پارچه های اندازه گیری	۵	
۵۶	گیره قلبی	۵	
۵۷	لینت ثابت و متحرک	۵	
۵۸	گام سنج	۵	
۵۹	شابلون رنده فرم	۵	
۶۰	شابلون رنده پیچ	۵	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود

– استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۶۱	خط کش سینوسی ۳۰۰ میلیمتری	۵	
۶۲	شابلون رنده پیچ ذوزنقه ای	۵	
۶۳	فرمان کنترل سوراخ	۵	
۶۴	فرمان کنترل میله	۵	
۶۵	فرمان کنترل پیچ	۵	
۶۶	فرمان کنترل مهره	۵	
۶۷	دستگاه جوش	۵	
۶۸	کوره عملیات حرارتی	۱	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود

– منابع و نرم افزار های آموزشی

ردیف	شرح
۱	کتاب درسی فرآیند ساخت جیگ ها و فیکسچر
۲	کتاب آموزشی جیگ ها و فیکسچر ها
۳	DIES MOULDS AND JIGS